

Kolumbie

Role drogového průmyslu na fungování státu

Adam Kajn Martin Malý
PŘF MU PŘF MU
UB – UZ GK

Zrod Kolumbie

- **1499** přistáli Španělé na území dnešní Kolumbie
- **20.7.1810** - vznik **Kolumbijské republiky** (nezávislost na Španělsku)
- **1819** - Španělé definitivně poraženi a území se stalo součástí tzv. Velké Kolumbie (nazvané na počest Kryštofa Kolumba)
- **1830** - federace se rozpadla na jednotlivé státy Ekvádor, Venezuelu a Novou Granadu (Kolumbie a dnešní Panama)
- **1862-1863** - Nová Granada vedla válku s Ekvádorem, po vítězství změnila název na Kolumbie
- **1903** - Kolumbie ztratila území Panamy

Počátky násilí

- 19. st. Střídání vlády liberálů a konzervativců – vypuknutí občanské války, která vyvrcholila „tisícidenní válkou“ v letech 1899 – 1901
- Zabito 100 000 lidí.
- 1948 – opětovné vlny násilí - zavražděn předák Liberální strany Jorge Gaitano.
- Lidová povstání, krvavě potlačena vládnoucí Konzervativní stranou.
- Další občanská válka, na jejímž kontě zůstal dvojnásobný počet obětí oproti předchozímu konfliktu.

Historie politického uspořádání

- 1957 – spojení Konzervativců s Liberály – vytvoření vlády Národní fronty.
- systém dělby moci, kdy prezident jmenuje vládu, polovina členů vlastní strany, poloviny členů opozice.
- Stejně se rozdělují i všechny veřejné funkce od nejvyšších státních úředníků až po ty méně významné.
- Výsledkem tohoto uspořádání bylo zmrazení politického života - venkovští rolníci nebo levicové skupiny z politického systému fakticky vyloučení.
- Z této situace vznikají hlavní povstalecké skupiny v zemi.

Ozbrojené skupiny

- 1964 - Z bývalých rolnických milicí se rekrutují komunistické Revoluční ozbrojené síly Kolumbie – FARC.
- Dnes 9 až 12 000 ozbrojených bojovníků a několik tisíc stoupenců převážně ve venkovských oblastech.
- Aktivity FARC nejsou omezeny jen na Kolumbii: vydírání a únosy ve Venezuele, Panamě a Ekvádoru.
- 1964 - Prokubánská Národní osvobozená armáda – ELN.
- 1967 maoistická Lidová osvobozená armáda –EPL.
- 70. let - Hnutí 19. dubna – M-19, které se zkonsolidovalo ze strany Anapo bývalého Kolumbijského prezidenta Rojase Pinilly.

Role koky

- Na území Kolumbie pěstována dávno před příchodem Španělů
- Kolonizátoři využívali její účinky na domorodce při práci v dolech – menší nároky na potravu, vyšší výkonnost
- Rozvoj pěstování pro výrobu kokainu až v období vietnamské války
- Pěstování koky živí velké množství rolníků – chudoba.
- Lze ji sklízet 3- 4 krát do roka, výkupní cena je několikrát vyšší než u jakýchkoliv jiných plodin.
- 1974 - Koka začala získávat rozhodující vliv na dění v Kolumbii
- V Medellínu se sešlo několik velkých obchodníků, spolupracujících s pašeráky marihuany do USA

Obchod s kokainem

- Dohoda o přechodu na výnosnější obchodování s kokainem.
- Kokain se stává největším vývozním artiklem Kolumbie.
- Povstalci největší guerillové skupiny FARC se většinou na produkci a pašování kokainu nepodíleli, udržovali s narkomafií určitý status quo a nechali si od ní platit daň z produkce ve výši 10% - 20% z prodejní ceny.
- Kromě toho se "živili" únosy zahraničních diplomatů, vládních úředníků, podnikatelů, venkovských statkářů a překupníků drog.
- Od roku 1983 prudký pokles ceny kokainu v důsledku nadprodukce, která zahltila trh v USA. Cena kilogramu kokainové báze klesla ze 4000\$ na 350\$.

General Opium Cultivation Areas in Colombia

- Důsledkem byla nevole místních producentů koky, kteří nechtěli platit daň povstalcům
- Zakládání ozbrojených milicí - oddíly sebeobraný – AUC se postupně přeměnily v eskadry smrti
- Vraždily partyzány a jejich sympatizanty, rolníky a dělníky, kteří měli spory s majiteli půdy nebo podporovali levici, odborové předáky.
- V mnoha oblastech podporovány armádními složkami
- 1984 nástup prezidenta konzervativní strany Belisaria Betancura
- Snahy o ukončení násilí

- Většina povstalců, včetně radikální FARC k jednání přistoupila
- Založení volební strany Vlastenecký svaz – UP
- Okamžitě terčem útoků AUC, kteří nechtěli, aby zástupci povstalců měli účast na legální politice, byli proti mírové dohodě i proti vyjednávání.
- Do voleb v roce 1986 zabito okolo 300 představitelů UP
- 1987 - kvůli pokračujícím útokům AUC - eskader smrti návrat povstaleckých skupin FARC a ELN k otevřenému boji a ilegalitě

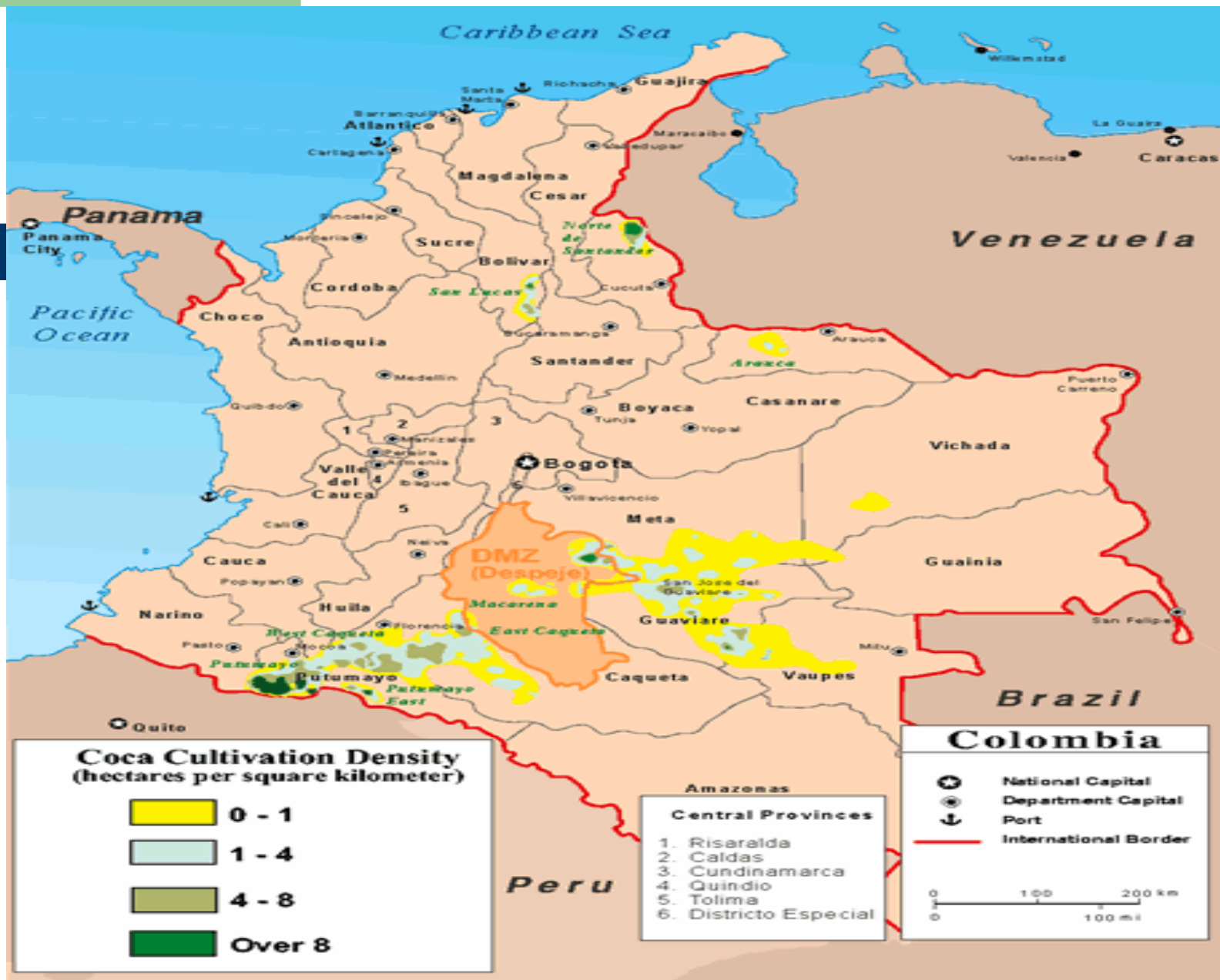
Guerillová válka

- Eskadry smrti – AUC - postupný zisk politické podpory i finančních příspěvků především od amerických společností
- Ilegální angažování amerických žoldnéřů
- Zuří guerillová válka mezi zneprátenými tábory FARC a ELN / AUC, zapojena i armáda
- Mnohde masakry vesničanů k odrazení od spolupráce s druhou stranou nebo jenom za to, že žili na území ovládaném nepřítelem

Všichni žijí z drog

- Dříve hrubým násilím vymáhání "poplatků za ochranu". Dnes levicové i pravicové ozbrojené oddíly přímo zapojeny do výnosného obchodu s kokainem.
- Obrovské zisky, z obchodu s drogami, ještě zvyšuje "výpalné", které jim platí drogoví magnáti ovládající kolumbijský drogový kartel. To dosahuje 500 až 600 milionů dolarů ročně.
- Celkový ilegální obchod s drogami přináší Kolumbijcům asi 16 miliard dolarů ročně, tedy podstatně víc, než kolik činí příjmy z vývozu dalších důležitých komodit - uhlí, ropa, káva či banány.

General Coca Cultivation Areas in Colombia

Role USA

- USA - kolumbijské vládě velké finanční prostředky. Ty však určeny z většiny na nákup zbraní a vojenské techniky pro armádu a policii – nepřímá podpora povstaleckých skupin
- Další prostředky na ničení kokových plantáží. Obrovská nevole rolníků - prováděno leteckým postřikem vzdušnými herbicidy. Likvidování i běžných zemědělských plodin pro obživu. Navíc obavy z vážného poškození lidského zdraví
- Ročně 289 milionů dolarů - třetí největší americká zahraniční pomoc (po Izraeli, Egyptě, Iráku)
- Navzdory všemu se však plochy polí s kokou zvětšují. 80% kokainu dodávaného dnes do USA pochází z Kolumbie. Roste i množství heroínu kolumbijského původu.

- Od 11. září snaha USA prezentovat válku proti FARC jako válku proti terorismu. Americké ministerstvo zahraničí charakterizovalo FARC jako "nejnebezpečnější mezinárodní teroristickou organizaci na západní polokouli".
- „Válka proti terorismu„ ve skutečnosti jen zaměřena na obranu amerických strategických zájmů.
- Kolumbie považována za sedmý nejdůležitější zdroj ropy pro USA a hraje důležitou úlohu v americké strategii snižování ropné závislosti na ropě z Blízkého a Středního Východu.
- Ropné soustavy a ropovody často terčem partyzánských akcí. USA - snaha zajistit přístup k ropě a současně prosazovat zájmy am. společností, kterým se otevírá kolumbijská ekonomika.

Kolotoč násilí pokračuje

- Současný prezident Kolumbie Álvaro Uribe Vélez (2002) - opakované sliby o skoncování s násilím a ukončení řádění guerillových skupin, krize v zemi se však spíše prohlubuje.
- V roce 2003 v zemi v rámci sociopolitického násilí zabito 6 335 lidí – 17 denně.
- Z tohoto počtu bylo 3 905 lidí zabito v nevojenských situacích : v jejich domovech, na ulici nebo v práci
- 8% civilistů zabito vládními jednotkami
- 69% paramilitantními - AUC
- 23% jednotkami povstalců – FARC, ELN
- Za poslední dva roky v Kolumbii zmizelo 33 aktivistů boje za lidská práva ...

Mírová jednání....?

- V současné době mírová jednání mezi vládou, povstalci a paramilitantními jednotkami.
- Vláda propustila 23 vězněných členů FARC. Ti zadržují přibližně 1 600 rukojmích včetně 3 amerických občanů a prezidentské kandidátky Ingrid Betancourt.
- Vláda slibuje všem ozbrojencům, kteří složí zbraně, beztrestnost –
- Nesouhlas ochránců lidských práv - někteří velitelé spáchali zločiny proti lidskosti + za obchod s kokainem jsou v USA na seznamech nejhledanějších zločinců.

-
- Je zřejmé, že dosavadní přístup k řešení situace v Kolumbii je neúčinný.
 - Nermalou měrou ke zlepšení situace mohou pomoci i vyspělé země uvolňováním obchodních bariér, částečným odpouštěním dluhů a uváženou humanitární pomocí.

Zdroje:

- Labrousse, A.: *Drogy, peníze a zbraně*, Praha, Themis, 1998
- Ramírez, J.: *Terorismus v Kolumbii* - Encyklopedie světového terorismu
- www.blisty.cz
- www.fsa.anarchismus.org
- www.drogy-info.cz

Děkujeme za pozornost

Adam Kajn, Martin Malý